

INVENTERING SÄKRA SKOLVÄGAR DANDERYD – ENEBYBERGS SKOLA (BRAGE)

2022-01-14

INVENTERING SÄKRA SKOLVÄGAR DANDERYD – ENEBYBERGS SKOLA (BRAGE)

KUND

Danderyds kommun

KONSULT

WSP Advisory

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7
Tel: +46 10-722 50 00
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
wsp.com

KONTAKTPERSONER

DANDERYDS KOMMUN

Johan Pettersson
Trafiksäkerhetsingenjör
Johan.pettersson@danderyd.se

WSP

Julie Schack Møller-Kristensen
Trafikplanerare
Julie.schack@wsp.com

INNEHÅLL

1	INLEDNING	4
2	NULÄGESANALYS	6
2.1	GÅNG- OCH CYKELTRAFIK	6
2.2	KOLLEKTIVTRAFIK	7
2.3	PARKERING	8
2.4	RESVANEUNDERSÖKNING	9
2.5	DIALOGSAMMANSTÄLLNING	9
3	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	12
3.1	ENKELRIKTNING AV GATOR	12
3.2	GETHAGSVÄGEN	12
3.3	SHARED SPACE	13
3.4	HÄMTA/LÄMNA-PARKERING	13
3.5	CYKELPARKERING	13
4	PÅVERKANSÅTGÄRDER	13
4.1	CYKELLEK	13
4.2	SKOLCYKELTÄVLING	14
4.3	INDIVIDUELLA RESPLANER	14
5	SLUTSATSER	14
6	REFERENSER	15

1 INLEDNING

WSP har fått i uppgift att ta fram en trafikutredning av säkra skolvägar i Danderyds kommun. I kommunen idag finns det 15 grundskolor, 34 förskolor och 3 gymnasiumskolor. År 2012 genomfördes en inventering av vägar kring skolor, förskolor och idrottsplatser i kommunen. Denna inventering resulterade i flertalet fysiska åtgärdsförslag varav majoriteten genomförts via trafikinvesteringsprogrammet under åren 2012–2018. Nu behöver en ny inventering göras, dels för att fortsatt öka tryggheten och trafiksäkerheten i närheten av skolor, förskolor, gymnasieskolor och idrottsplatser, men även för att säkerställa barn och unga vuxnas skolväg till och från hemmet eller idrottsaktiviteter.

Den nya inventeringen ska arbeta från två håll, det vill säga, möjliggöra förutsättningarna och sedan genom informations- och påverkansåtgärder verka för ett förändrat resande. Tyngdpunkten ska ligga på samverkan där föräldrar och elever gemensamt med skolan, kommunen och trafikaktörer som SL och Trafikverket diskuterar vilka problem och hinder som finns för att barnen på ett hållbart sätt ska kunna ta sig till skolan och vilka möjliga åtgärder som finns för att möjliggöra detta.

En inventering av de sju nedanstående skolstråk eller skolområden ska genomföras, för att kartlägga vilka eventuella åtgärder som kan behöva vidtas i syfte att förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet för barn och ungdomar i Danderyd:

- Österängsvägen (mellan Ringvägen och Björkvägen), Enebyberg. Närliggande skola: Brageskolan.
- Västra Valhallavägen (mellan parkeringsplatser på Bråvallavägen och gångfällor vid Roslagsbanan), Djursholm. Närliggande skola: British International School of Stockholm.
- Hildingavägen (mellan Östbergavägen och Kårevägen), Djursholm. Närliggande skola: Hildingavägens förskola.
- Gymnasiumskolor vid Rinkebyvägen.
- Klockar Malms väg, Danderyd. Närliggande skola: Kyrkskolan.
- Johan Banérs väg (mellan Johan Banérs väg och Långängsvägen). Närliggande skola: Långängsskolan.
- Alestigen (mellan Alevägen och Emblavägen). Närliggande skola: Svalnässkolan.

I detta PM kommer Enebybergs skola (Brage) att utredas. Inventeringen består av två moment.

Moment 1

För varje skola genomförs ett besök på varje skolstråk respektive skolområde som ska inventeras. Vidare, dialog med lärare/pedagoger på skolorna och föräldrar föreslås genomföras digitalt på grund av Coronapandemin. För denna utredning föreslås interaktiva digitala kartor där de kan lämna sina synpunkter.

Det är viktigt att involvera barnens perspektiv. Även om lärare och föräldrar har stor påverkan på barnens resval och en bra uppfattning om barnens syn, så är det de vuxnas perspektiv som syns i den digitala dialogkartan. I slutändan är det eleverna som behöver trivas med att gå eller cykla till skolan.

Därför föreslås att nulägesanalysen kompletteras med dialogmöten med barnen. Dessa föreslås på grund av Coronapandemin vara lärarledda.

Material från det digitala kartverktyget sammanställs i en översiktlig form för varje skola. Även resultaten av dialogmötena med barnen förs samman. Alla resultat av moment 1 analyseras sedan för att få en omfattande bild av situationen vid varje skola.

Moment 2

Baserat på problemen, hindren, potentialen och önskemålen som diagnosticerats i moment 1 utvecklas åtgärdsförslag för att förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet för barn och ungdomar i Danderyd. Både förslag på fysiska och på beteendepåverkande åtgärder tas fram för varje skolområde.

Detaljerade beskrivningar med principskisser och grova kostnadsberäkningar tas fram för utvalda åtgärder/gatuområden. Föreslagen funktion, standard, placering, skyltning och utformning beskrivs och skissas för fysiska åtgärder (tex vilken bredd, typ och ungefärlig sträckning av cykelväg rekommenderas).

Till sist, en grov kostnadsberäkning kommer utföras för de utvalda åtgärderna. Kostnadsuppskattningen sker på en övergripande nivå för att ge en första bedömning av respektive prisbild. Prisbedömningarna kommer baseras på KP Systems – KP Fakta som är ett digitalt uppslagsverk med priser för arbetsmoment inom mark- och anläggning.

2 NULÄGESANALYS

2.1 GÅNG- OCH CYKELTRAFIK

Omkring Enebybergs skola finns olika typer av cykelstråk, dock ansluter inget av de utmarkerade cykelstråken skolområdet. Gatorna omkring skolan är mindre grannskapsgator och cykling sker i blandtrafik. Undantag finns med Enebybergsskolans västra fastighet i anslutning till Enebybergsvägen där det regionala cykelstråket ansluter.

Figur 1 Gång- och cykelnätverk kring Enebybergsskolan. Bakgrundkarta: QGIS, Google Satellite.

I Figur 2 redovisas de närmst anslutande gångvägarna omkring skolans båda fastigheter. En stor del av gångnätverket är gator med blandtrafik där det inte finns trottoarer eller separation mellan trafikslag. Detta med undantag för Björkvägen.

Figur 2 Gångvägar kring Enebybergs skola. Bakgrundskarta: Lantmäteriet.

2.2 KOLLEKTIVTRAFIK

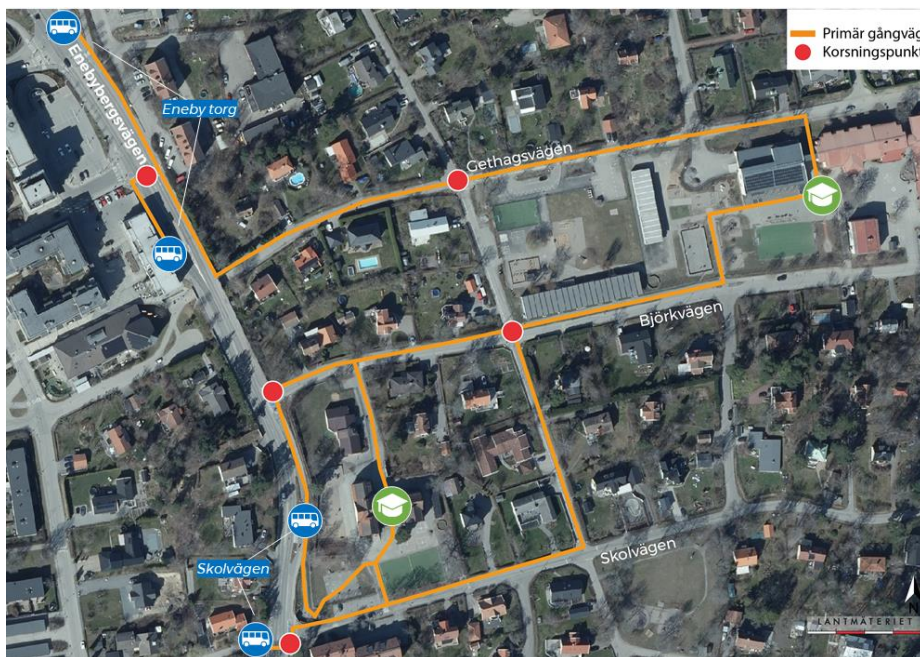
De närmst belägna hållplatserna vid Enebybergsskolans huvudbyggnad ligger ca 400 meter ifrån verksamheten vid Eneby torg respektive Skolvägen som ligger cirka 350 meter ifrån skolan längs Enebybergsvägen. Enebybergsskolans västra del längs Enebybergsvägen ligger cirka 100 meter ifrån närmsta hållplats. Vid dessa hållplatser trafikerar linjerna 604, 611 och 613. Dessa sammanfattas i Tabell 1.

Tabell 1 Kollektivtrafikens utbud vid Enebybergs skola.

Linje	Hållplats	Avstånd	Turtäthet och utbud	Beskrivning
604	Eneby torg, Skolvägen	400 meter, 350 meter	20 minuterstrafik under högtrafik, halvtimmestrafik under lågtrafik.	Linje 604 angör målpunkterna Danderyds sjukhus, Täby centrum och Hägernäs station.
611	Eneby torg, Skolvägen	400 meter, 350 meter	10 till 15 minuterstrafik under högtrafik, halvtimmestrafik under lågtrafik.	Linjen angör målpunkterna Danderyds sjukhus och Östra Byle vilket kopplar ihop Eneby skola med Täby och orter vidare norrut.

613	Eneby torg, Skolvägen	400 meter, 350 meter	Halvtimmestrafik under förmiddag, kvartstrafik under eftermiddagen från Danderyd/Kista. 10 minuterstrafik från Skarpäng under högtrafik.	Linje 613 angör Danderyds sjukhus och Torvmossegränd (Skarpäng) med vissa turer vidare mot Kista centrum.
-----	--------------------------	-------------------------	--	---

Från hållplatserna Eneby torg och Skolvägen finns korsningspunkter som resande måste korsa. Korsningspunkterna längs Enebybergsvägen och Björkvägen är övergångsställen medan korsningspunkten längs Gethagsvägen inte har övergångsställen. Korsningspunkten längs Gethagsvägen är en fyrvägskorsning med stopplikt utan angiva ytor för gång eller cykel.

Figur 3 Korsningspunkter längs kopplingar mellan skolan och hållplatser. Bakgrundskarta: Lantmäteriet.

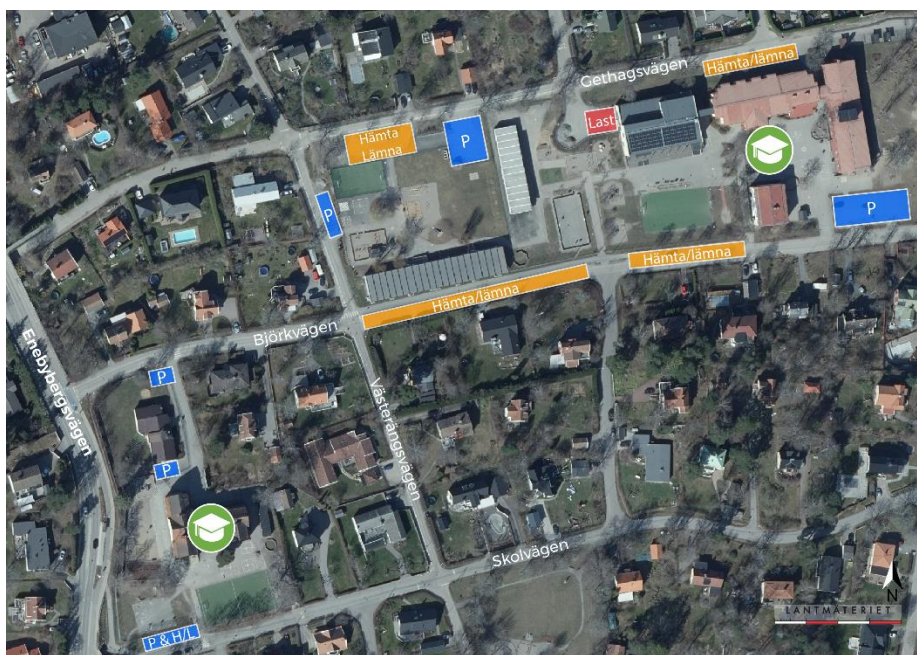
2.3 PARKERING

Längs Gethagsvägen finns stora cykelflöden. Den östra delen av Gethagsvägen är avstängd för biltrafik vilket innebär att fordon måste vända för att åka tillbaka västerut längs gatan eller använda de mindre lokalgatorna norr om Gethagsvägen. Föräldrar parkerar och stannar ofta längs Gethagsvägen för hämtning och lämning vilket skapar osäkra trafikförhållanden. Detta trots att det finns två avsatta ytor för korttidsparkering. Gethagsvägen är en smal lokalgata och blandningen av gång, cykel och bil försvårar trafikmiljön. Lasttrafik kommer åt skolan via Gethagsgatan vilket ytterligare lägger belastning på gatan och dess trafikanter.

En separerad gång- och cykelbana finns längs Björkvägen med samma sträckning som hämta/lämna-markeringen i Figur 4. I den västra delen av Björkvägen i höjd med Västerängsgatan upphör cykelbanan utan tydlig signalering. Detta innebär att cykel- och gångtrafikanter måste nyttja samma yta där hämta/lämnafunktionen sker. Sammantaget blir Björkvägen belastad

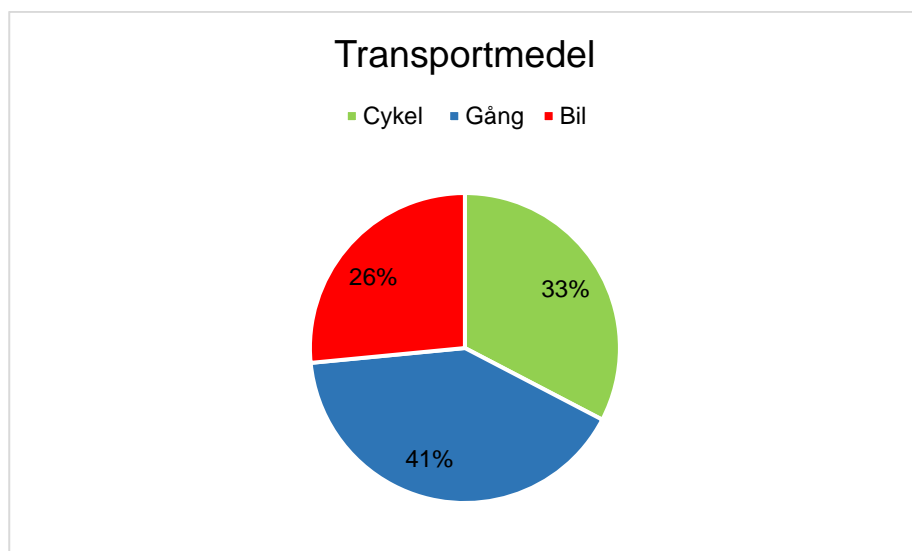
under morgon och eftermiddagstimmarna när större flöden av elever och föräldrar rör sig längs gatan.

Figur 4 Parkeringssituation Enebybergsskolan. Bakgrundskarta: Lantmäteriet.

2.4 RESVANEUNDERSÖKNING

En resvaneundersökning har genomförts för skolan där det totalt fanns 49 respondenter. Dessa var mellan 6-8 år. Färdmedelsfördelningen till Enebybergsskolan har en relativt jämn fördelning mellan gång, cykel och bil (skjuts). Gång är det främsta färdmedlet.

Figur 5 Färdmedelsfördelning Enebybergsskolan.

2.5 DIALOGSAMMANSTÄLLNING

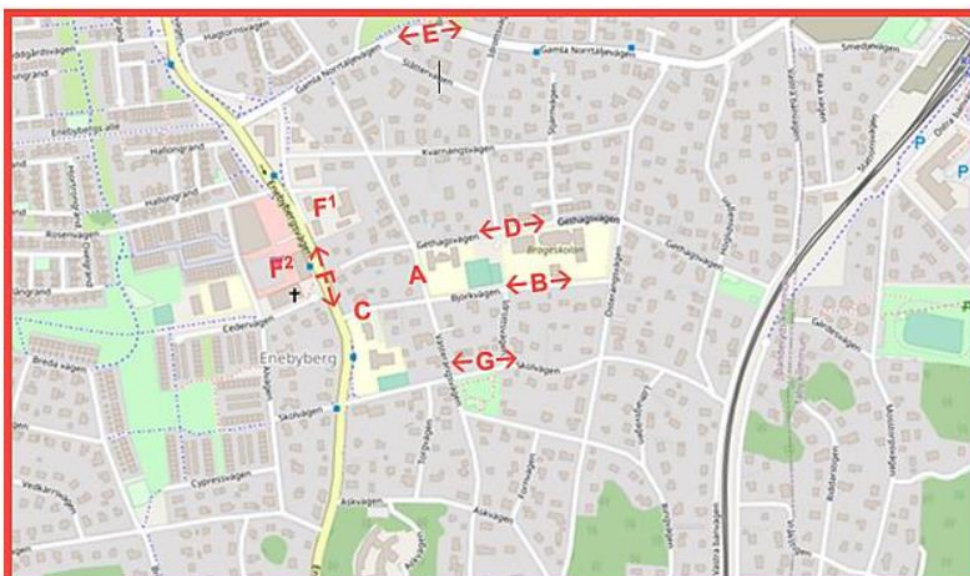
WSP har inom ramen för projektet samlat in synpunkter gällande trafiksituationen i anslutning till fem skolor i Danderyds kommun: Hildingavägens förskola, Kyrkskolan, British International School of Stockholm, Enebybergs skola och Danderyds gymnasium.

På Enebybergs skola genomfördes tre elevdialoger, årskurs 1, 2 resp 3. Dialogen dokumenterades i det digitala verktyget Miro med barnanpassade kartor. Majoriteten av synpunkterna kommer från föräldrar/vårdnadshavare, vilket bör beaktas vid läsning av rapportens resultat. Resultatet av dialogen redovisas nedan.

2.5.1 Enebybergs skola

Området kring Enebybergs skola karaktäriseras av många mindre och större väl trafikerade vägar och boendegator. Det fragmenterade vägnätet och brist på lämnings-/hämtningsplatser skapar enligt inkomna synpunkter en ohållbar trafiksituation. Samspelet mellan gående, cyklister och motordrivna fordon upplevs som bristfällig, där skolelever är särskilt utsatta. Många av de inkomna synpunkterna från dialogkartan och elevdialogen berör otjänliga/obefintliga trottoarer och övergångsställen, olovlig parkering, höga hastigheter och växtlighet som bidrar till skymd sikt samt trängsel.

I Figur 6 nedan redovisas en sammanfattad bild över de fokusplatser som uppkom under dialogerna kring Enebybergs skola. För en mer detaljerad sammanställning av dialogen se "Inventering av säkra skolvägar – Dialogsammanställning" i referenslistan.

FOKUSPLATSER: KARTA

- A** Trängsel, otydlig trottoar/övergångsställe, bilar korsar gångbana, felparkeringar
5 elever, 11 föräldrar/vårdnadshavare
- B** Hög hastighet, felparkeringar
4 föräldrar/vårdnadshavare
- C** Trängsel, enkelriktning, otydliga/ skymda övergångsställen
9 föräldrar/vårdnadshavare
- D** Trängsel, hastighet, enkelriktning, felparkeringar
5 elever, 9 föräldrar/vårdnadshavare, 1 lärare/pedagog
- E** Hög hastighet, smal trottoar, växtlighet
3 elever, 10 föräldrar/vårdnadshavare
- F** Hög hastighet, osäkra övergångsställen, lämnings-/hämtningsplats (F¹/F²)
1 elev, 13 föräldrar/vårdnadshavare
- G** Brist på övergångsställen, felparkeringar
1 elev, 2 föräldrar/vårdnadshavare

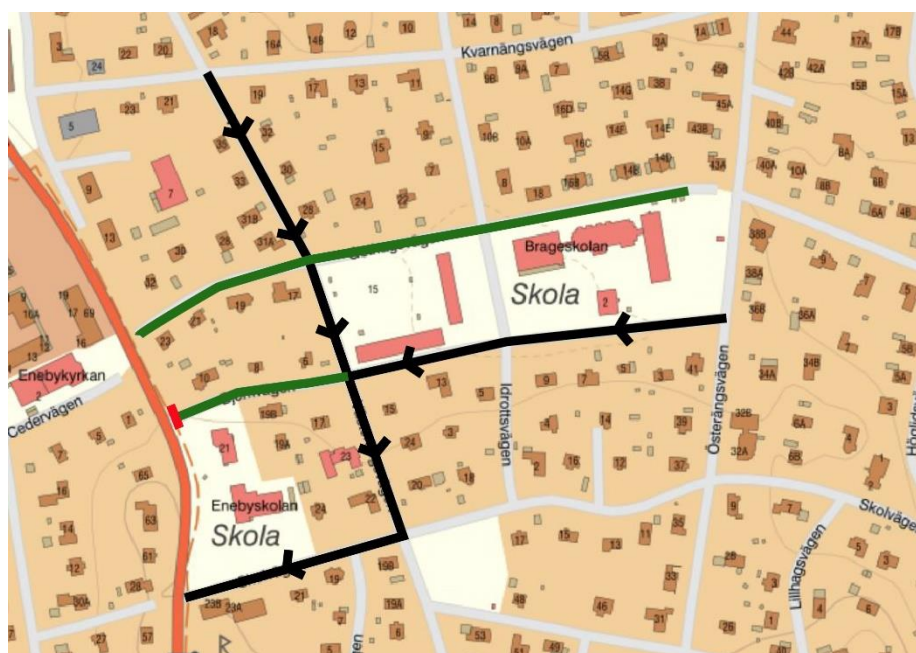
Figur 6 Fokusplatser Enebybergs skola. WSP. (2022). Inventering av säkra skolvägar – Dialogsammanställning.

3 ÅTGÄRDSFÖRSLAG

3.1 ENKELRIKTNING AV GATOR

De smala gatorna runt skolan hanterar i dag biltrafik åt båda riktningar, såväl som gång och cykeltrafik. För att göra det mer tryggt och säkert för barn som går och cyklar till skolan – så fler kan cykla och gå till skola själv – enkelriktas en del av gatorna, så att den biltrafik som kommer till skolan i samband med hämtning och lämning riktas till områden var denna är mest lämplig och hålls därmed borta från de delar där inte finns gångbanor.

Enkelriktningen av gatorna syftar till att rikta biltrafiken runt skolan, så att trafiken inte använder alla gator. En enkelriktning av gatorna kommer att göra det mindre lämpligt att hämta och lämna med bil för de föräldrar som har nära till skolan där attraktiviteten av gång och cykel förväntas öka. Samtidigt kommer det fortfarande vara möjligt att komma till skolan med bil.

Figur 7 Sort: Enkelriktning, grön: Motorfordon förbjudet förutom lokaltrafik, röd: fysisk stängning av in/utfart.

Enkelriktningen gäller bara motorfordon, varför det fortfarande kommer att vara möjligt att cykla åt båda håll.

3.2 GETHAGSVÄGEN

Gethagsvägen stängs för all trafik förutom lokaltrafik till de fastigheterna med in/utfart på Gethagsvägen. Samtidigt blir Gethagsvägen en låghastighetsgata med prioritet över de andra gatorna i alla korsningar. Här blir det lättare att gå och cykla längs vägen utan att behöva stanna vid varje korsning. Det blir då ett jämt flöde från underfarten under Enebybergsvägen och fram till cykelparkeringen på den norra sidan av skolan. Hämta/lämna-trafiken tas bort med hjälp av enkelriktningarna och goda parkeringsmöjligheter på Björkvägen där det tillsammans med skyltning är tydligt att det bara är trafik till fastigheterna med in/utfart på gatan som får vistas inom området.

3.3 SHARED SPACE

För att skapa en trygg korridor mellan de två olika delarna av skolan och den kommande idrottshallen rekommenderas att omvandla den västra delen av Björkvägen, mellan Västerängsvägen och Enebybergsvägen, till en återvändsgata (infart från öst). Denna sträcka föreslås utformas som 'shared space' där enbart bilar till de fem fastigheterna som har infart på gatan tillåts. Detta för att eleverna ska ha möjlighet att gå tryggt på gatan utan genomkörande biltrafik.

3.4 HÄMTA/LÄMNA-PARKERING

Enkelriktningen av Björkvägen ger plats till hämta-lämna platser med 30 minuters parkering inom skoltid som då kan används av besökare och andra utan för skoltid. Denna sträcka av hämta/lämna-platser säkerställer att det finns parkeringsmöjligheter för de föräldrar som hämtar och lämnar med bil. Samtidig finns det plats för en gång- och cykelbana hela vägen längs Björkvägen så att konflikter mellan elever på cykel och bilar minskas.

3.5 CYKELPARKERING

Bättre cykelparkering bör prioriteras vid skolan. Men eftersom att skolområdet kommer att byggas om inom kort rekommenderas att avvakta med detta och placera bra utformade cykelparkeringar inom fastigheten nära till entréerna, när dessa öppnar. Detta för att få den bäst möjliga placering av cykelparkeringen när skolan är ombyggd. Tills dess räcker den befintliga cykelparkeringen på skolan.

Riktlinjer för bra utformad cykelparkering:

- Möjlighet till ramlåsning
- Parkering under tak
- God belysning
- Placerade så att de syns för att minska stöldrisk

4 PÅVERKANSÅTGÄRDER

4.1 CYKELLEK

Barn kan lära sig om aktiv transport och trafiksäkerhet på lekfulla sätt i alla åldrar. Att använda cykeln som en del av vardagen på skolan är ett bra sätt att uppmåna till fysisk aktivitet, men det är också ett sätt för att ta med vanan utanför skolan. Genom cykellek tränar barnet balans, rumsuppfattning, avstånds- och fartbedömning. Detta är både för små och äldre barn och kan vara ett bra sätt för dem att använda cykeln genom samarbete.

Cykelfrämjandet har tagit fram en handbok om cykellekar med tips på olika cykellekar som kan används för inspiration till skolan och som även har tips på lekar för barn i skolåldern.

Mer inspiration kan hämtas på: <https://cykelframjandet.se/wp-content/uploads/2021/03/cykellek-pockethandbok-tryck.pdf>.

4.2 SKOLCYKELTÄVLING

För att få skolorna att prioritera cykeln, och därmed få fler barn att välja aktiv transport till och från skolan, kan kommunen sätta upp en tävling mellan alla kommunens skolor. Här värderas deltagande skolor varje år baserat på en resvanundersökning, hur många kilometer de har cyklat, hur många cykellekar de har lekt per år, med mera. På detta sätt kan kommunen vara med att kontinuerligt påverka och rikta in skolorna på att jobba mer med hållbara transporter, på ett sätt som även är roligt för barnen. Desto bättre infrastrukturen runt skolorna blir, desto fler möjligheter av denna typ av cykelfrämjande åtgärder kan tillskapas. Detta kan exempelvis göras på skolnivå, klassnivå eller annat.

Mer inspiration kan hämtas på: www.cykelvenligskola.se.

4.3 INDIVIDUELLA RESPLANER

För lärarna kan individuella resplaner vara ett sätt att kartlägga vilka möjligheter som finns i framtiden för att kunna resa mer hållbart till och från arbetet. Detta behöver tas i hänsyn till den individuella lärarens förutsättningar, var denna bor, med mera.

5 SLUTSATSER

Med enkelriktning som en del av gatunätverket runt skolan riktas trafiken runt skolan på ett mer direkt sätt så att elever till fots och på cykel i mindre grad behöver trängas med bilar på de smala gatorna. Detta tillsammans med uppgraderade gångbanor, gång- och cykelbanor och tillsammans med ett strategiskt placerat 'shared space' gör det mer attraktivt att välja gång och cykel till och från Enebybergskolan. För de som behöver ta sig in till skolan med bil är detta fortfarande en möjlighet.

6 REFERENSER

WSP. (2022). Inventering av säkra skolvägar – Dialogsammanställning.

Dialogsammanställning
Säkra Skolvägar_2

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 50 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10-722 50 00
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

